МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

ЕРА 29 ИЮЛЬ 1965 шу № 90 (4103)

Мах 2 кеп.

СЕРДЦЕЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парти Нохч-Гіалгіай обкома, Нохч-Гіалгіай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен оргаш.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

ХАРЖАРХОЙ НАКАЗАШ КХОАЧАШДЕ

Къахьегамхоша паччахьалхен гІулакхаш кхоачашца ЧІоаг дийнахьа хьинаре лакъа лапарах латтъ советски общества дежаркъастам. Паччахьалхен гІулакхаш кхоачашлца лакъа лапара лоархІамерчарех цхьа форма я харжархой наказаш. Хоржамаш хулда хана шоай наказаш дадъ къаьхьегамхоша, хІаьта уж дизза кхоачашдара чІоаг1а къаьхьг моттигерча Советашен цар органашен. Экономикен вайгреш піахо дегІайоалаяра, вай городашин юрташ кхы а хоьхьара, тоьхара, медицински а бытовой а гІулакхаш дезда тоьлара тІедеродаь да советски наьха наказаш.

Харжархой наказаш алхха дехар дац. Моттигерча Советашца шоай безам бале кхоачаше а безам бене кхоачаш ца деза массанахьа а. ЦІаккха а диндлийтта йийн яц харжархой наказаш сиха а хоаг1ам боллаш а кхоачашдара Советаша а цар органаша а тІаГіерта къаьхьега дезадга, болх кхечамца вІашТІехьбаккха безийта. Наказаш кхоачашдара йола заденеш боахам, торговби, моттигера промышленность дегІайоалаяра оттаьлъа планашта юкъеахьа деза. Уж кхоачашдара белгалъаьлча хатта чакхдаха деза наказаш, ю гІулакх тІаллилача наьха бехкохкам лакхбе беза. Укх шера дер халкъа а халкъа новкъостала ца а деш да. Из ба Советий иза дукбУрла хьаст. Харжархой наказаш кхоачашдара шерра юкъеоза беза кхъхегамхой. Городаш, тоьхаш, поселкаш тоьеча, керда школаш, культурни учреждениеш хьалъеча дукха хІама карагІдаргІа ца парца.

ЧІоагІа лоарХІаме да наказаш кхоачаш мишта ду хьожаш гІаьхьожам лоаттабар. Советий исполкомаша, цар органаша, депутаташ бахача наха Дідовийта деза наказаш кхоачашдегІа мишта лел, гІулакх юхаттаргг оуг, эшшача моттигг уж новкъостал зе ардаргІахьа беза. Хоржамий окруташка, болхлойн колхозхойн горбанешца ца хьакъехьа хьаьмалаш де деза кулгалхоша, депутаташ. Харжархой наказаш кхоачашдара къаьстта йоакхо еш, ю піаккха а диц ца долийташ хила воагІа депутат.

Наьха вахара хьал-торо тоьлра вай парте а советски правительства а даим йоакхо ю. Халкъа хьашташ лиза кхоачашдара тІеберзабьа ба моттигерча Советий а депутатий а беррига болх.

Укх тІехьхарча хана моттигерча Советаша дукха хІама даьх керда тикаш, столовеш, общественни кхачан предприяетш хьалъера, бахача наха дикагІа медицински гІулакх дара. Цхьаькхьа, денна лаклдуш лаг советски наьха хьашташ. Уж лиза кхоачашдара тІаДеразадь дола наказаш юкъарчаг доаншаш кхоачашде деза массанахьа а.

ЭКОНОМИКЕЙ КУЛЬТУРЕЙ ЛАКХЛУШ Я

СССР ЦСУ ХОАМ

Дідахьа ах шера Коммунистически парте хьалхе а лелаеш Советски Союза къаьхьегамхоша керда толамаш даьхьал мохк экономически культурнин хьаькъ дегІайоалабеш. Цумах льаьла дуьш 1965 шера хьалхарча ах шера СССР хьалха боахам дегІайоалабара Паччахьалхен планхоачашьлий. 1964 шера хьалхарча ах шера хиначоа юхе промышленнин продукции 9,3 процент тІаьхлиттай.

Промышленнота цхьаьлалочча доаькъой продукции лаккъеннай: электроэнергии теплоэнергии — 11 процент, доагора промышленность — 7 процент, Іаьржен бос болен металлурги — 8 процент, химически промышленность — 14 процент, машинаш металлаш хІамаш хьаьр — 9 процент, хьун, дачах хІамаш ю, кьаьхта промышленность — 5 процент, гІишлоп сеа материалий промышленность — 10 процент, сІеген кхачани промышленность — 19 процент, культурно-бытовой гІулакха дола предметаш — 8 процент.

Продукце цхьаьлаледа тайнаш арахецарах йола даннеш йоалаю СССР ЦСУ хоама тІа. Хьалхарча ах шера 246 миллиард киловатт-сахьаташ электроэнерги, 118 миллион тонн мехнДаьтта, 62,6 миллиард кубически метр газ, 287 миллион тонн кІор, 74,6 миллион тонн ьлюка руда дьаькхад, 32,7 миллион тонн чон, 44,9 миллион тонн болат лоаладаь, 30,4 миллион тонн прокат арахийлаг, условни единицашен дьарХІача 14667 зеар тонн минеральни удобренеш, 402 зеар тонн синтетически кІуннаш, пластически массаш, юкъара мощность 7,3 миллион киловатт йола турбинаш, 91,8 зеар металлаш теда станокаш, 17,6 зеар кузнечно-прессови машинаш, 989 миллион сома мах бола приборашца, 191 миллион сома мах бола химически оборудованиш, 738 секци магистральни тепловозаш, 336 магистральни электровозаш, 303 зеар автомобиляш, 173 зеар трактор, 703 миллион сома мах бола юртобохама машинаш, 42 зеар алат чуоца комбайнаш, 8,8 зеар свекла чуоца комбайнаш, 10,6 зеар экскаватораш, 1,6 миллион тонн кьхьат, 34,4 миллион тонн цемент, 27 миллион кубически метр сборни вьшкабетон, 2720 миллион квадратни метр бомбекхьаьта кІада, 220 миллион квадратни метр ший, 272 миллион квадратни метр лена гата кІада, 405 миллион квадратни метр дьаьрн, 4,5 миллиарда сома мах бола тийга хІамаш, 241 миллион пар хуьла юга телата гІирс арахийлаб, 1,9 миллион тонн дуьх (колхозашен балха наха йоаІ дІаГіен дьаькхар доаншаш), 3,1 миллион тонн чкъьрийн форма продукташ, 474 зеар тонн хьайбай дььта (колхозашен балха наха йоаІ дІаГіен дьаькхар доаншаш) дьаькхад, 2,1 миллиард банка консервашш, 14,8 миллион массе а тайна сальхаш, 2,5 миллион радиоприемникаш радиолаш, 1668 зеар телевизор, 734 зеар холодильникаш, 1632 зеар хІамаш ютта машинаш, 884 миллион сома мах бола мебель арахийлаб.

ДукхагІа йоаха промышленни изделеех йоагІа ах шера план кхоачаш а тІехьхоачаш а йр. Производство лаккъушнеех ІІІезинг-дукха кхоачаш ца еш бисей серни кислота, синтетически кІуннийн пластически массайн цхьаьлоа тайнаш, паровни гидравлически турбинаш, гІишлоп ю кирпишк, радиоприемникаш радиолаш, телевизораш, холодильникаш, велосипедаш, мотовелосипедаш арахецара план.

Паччахьалхехн капитальни вложеней чотах, йоах дІахо СССР ЦСУ хоама тІа, болх бергбоаш юкъйоалаяй тІекхара мах 9 миллиард сом бола керда керттера фондаш, е дІадахьа шера хьалхарча ах шера хиначуо 6 процент дукхагІа. Дідахьа ах шера хьал а яь, эксплуатаце дІаенай кІор, ашка рудь доаккха, коке, электроэнерги, минеральни удобренеш, аммиак, серни кислота, автомобильни шинаш, цемент, целлюлоза, кьхьат, кхьярашо ю керда производственни мощносташ. Цхьаьбаха, производственни мощносташ болх бе йолаяйлитара хаьнаш планах оттаьлчуа тІехьайоах цхьІйоча республикашкен областашкен. Пишлоп хьалъеча къаьхьегама оСарие соаькха хьалхарча ах шера хиначуо 7 процент лаккъеннай.

Ах шера юкъъера дьарХІача болхлойн гІулакхеран ахан 75,2 миллион сар а хилар, 3,6 миллион сар тІа а кхийтар. Профессиональни техническни образование училищашен школашен Дідахьа ах шера 300 зеар квалиицированни кьона болхло кийтийр.

СССР Лакхехьарча Совета пхеаГіа сессе решенешка хьежжа Дідахьа ах шера хьалх хьалха алаяр Дідахьа ах шера хьалхарча ах шера 2 миллиард 200 зеар ньаха ньаха гІулакх дечА цхьаДогІа доаькъой болхлоштА. Алаяр лаклдаьл кхы итт миллион болча бодхлоштА а — жилищно-коммунальни боахама, торговле, общественни кхачан, кхыьа доаькъой болхлоштА.

Юкъъера дьарХІача беррагача бодхлойн гІулакхеран наьхеех алаяр Дідахьа шера ду хана хиначуо хІама да эшшаш 6 процент лаккъеннар.

Хьайбай продукташ дукхагІа яхарон царех луьр йола дола мах лаьхбарон йиш хилийтар колхозий доходаш дикка лаькъе, но бальан доаш колхозонца кхаьхьегамах доагІар 10 процент дукхагІа дІаа йиш хилар.

Потребленее общественни фондай чотах пенсеех, пособеех, стипендиеех, мах боацан медицински гІулакх дарах, санаторешкен салоЛача ціешошкен паха мах боацан путевкаш хьарах, берий учреждениеша бераш лелаярах, мах боацан дешийтарах, кхыйола выдаралгаш эрах бахьаьчА хаГа кхьалгар 20,1 миллиард сом ахча, е 1964 шера хьалхарча ах шера кхьаьчачуо 12 процент дукхагІа.

1965 шера хьалхарча ах шера юкъедоаладаьл колхозхой пенсешца Іаьаашбелга.

Паччахьалхехн кооперативнин торговле рознични товарооборот 48,7 миллиард сом а хилар, вІашн нийсдеча мах лаьхкха диллача 9,2 процент лаьх а елар. 25 апреле дена эшшай, дадрой, лепц гата кІадаг, парех хьадьча барзкьий, бедье рознични маьхаш лоХІир, из бальан долаш шера ,цхьа миллиардн 124 миллионн сом тайда баргбе бахача наха. Юртобохама продукташ дукхагІа хилирца дувьдеена лоХьаьл колхозни рынкашкара маьхаш а.

Ах шера йола ораьхарча торговле оборот 8,7 миллиард сом а хилар, кхо процент тІа а кхийтар.

ДІахо а дегІаера халкъа образовани, Іилма, культура. Тайп-тайпара дешар дешаш 69 миллион сар ца мехка.

Паччахьалхен средствайн нах чубаха ціеношн деча кооперацен чотах хьалхарча ах шера 21 миллион квадратни метр йола, 500 зеар керда хьаьл квартира йола ціеношн эксплуатаце ІІІаеннаш, ах шера Дідахьа ах шера хиначуо цхьа миллион квадратни метр дукхагІа.

Советски Союзе баха мах 1965 шера 1 июль тІаКхоачаш 230,5 миллион сар вар.

1965 шера хьалхарча ах шера — семилетка аьхлаГіча шера хьалхарча ах шера — итогаш тешаш ду дІахо а СССР хьалха боахам дегІайбаран советски наьха ньаха-ньаьхьа лаьхдаьлаш, йоах СССР ЦСУ хоама тІа.

(ТАСС).

ЯЛАТ—ДАЬХЕННА!

Хьинар дола бригадир

Саррахьа, боаз къовалуш латташ, «Октябра 40 шу» яхача совхоза III-ча отделене алат чуйца дьаьнача кхаьша ГІолла пишшегІа лела комбайн ир йоаГІаш.

«Цу кхаьшкара алат из ю ахе лаьттача III-ча отделене управляющеца.

— Из-м тха отделенерча трактории бригада бригадир ва, — аьлар управляющеца, — ишта хІара сарахьа ара а ваьлс дийнахьа ту ца эшаш, ца хоиш юхедиса алат хьокхаш ва из. Цудухьа цуо бригадо болх бьоча кхаьша ціаккха алат дисиш. Болх йистебаьлча ший бригада механизаторашца гуо а бийр дийнахьа ІІІаране баьл болх буьш бригадира Евкурова Лахана.

...Йоккха яц бригадира биографи. 1957 шера механизаторийн курсаш чакхъьхачуо тІехьаГіа Джамбулскин области Меркенски районе массеех шера болх баьл до. Цига кхоьх къаьхьегама сийлен грамотен массеех благодарности сиий Лахана. Дика болхло ва из тІана а. Ший профессеи еца а еаш хьинаре къаьхьегаш хІара шера тІехьхоачашъю цо норман. Цудухьа цхьаькха саг пецвалаизар пхи шу хьалха бригадирала из хьожавича.

18 саг ва Евкурова бригаде. ХІара механизатора дийнахьа йоаГіаш йола заданеш ду цо, хІаьта иштта царгара болх хьабех.

Иштта къаьхьегам лика вІашТІехьбаьккхача бригада болха толамаш а лакха да. Дідахьа шера план тІехьхоачашйр бригада. Укх шера Іай техника ремонт дика йир Лахана бригада механизаторашца. Цудухьа біаьстан балхан йистебаьлинчуо тІехьаГіа цхьаьца трактор йохаиза, ІІІахо балхаш ле кийча яр. Евкурова бригаде 6 комбайн 9 трактори я. Дийнахьара норма 12 гектар йоІаш 15 гектара тІара алат чуоц механизаторашца. Бригада дикаГІболча механизаторашца юкъе ба Аутиев Іалаудиин Іаднев Зинуэтинн. Кхаш вийса доаІаш цхьаьйола моттигашка чуккийтен айденнен да. ХІаьта а 17—18 гектара тІара алат чуоц цар.

Комбайнашта тІехьхьа ча хьагуалдешше кхаш оьх механизаторашца. Цхьаьн сменах 7 гектар лаьтта оьх тракторста Хучиев Зелимхана.

Отделене ДІалийна 444 гектар алат да. — Укх кхаьх - лиг лийнахьа дерригА алат чуйца дарггда тхо, — йоах Лахана.

С. ШАДИЕВ

Нормаш тІехкхоачашъю

Алатан чуоцара дерригА балхаш, балла 10—12 дийнахьа чакхдеха лаьрхІад Науреки районе Ленина ціеранча колхоза механизаторашца.

Ди тІехьа дуХхагІа алат чуоц колхозе. Агрегатан го боаккхача моттигашка сеца латтийга геттара лоацденнаЛ.

Хьинаре къаьхьегаш ва шеллагІча комплексни бригадера комбайнер Александр Георгиевич Казберов. Ший ГІончмаГіа Курбатов Иванаца цхьаьна 41 гектара тІара горох хьал а эшаш 300 процент заданн хоачашъе вІашТІехььаьннад цун.

Лика толамаш доаХаш ва комбайнер Иван Филиппович Карпальскийн тракторист Калошин Алексейн. Дийнахьа 39 гектара тІара алат хьокх цар.

Ка бола алаташ чуйца дьаьначуо тІехьаГіа хьайбашта доаькъара 400 гектар шоьлагІа юв хьажжІаш дІае болабеннаб механизаторашца. Нов. Загорулько бригаде 100 гектар совгІа дийнийнай уж.

ХІаьца маьхха аьлаг арГІаш деш ба колхозхой. Нормах 27 тонн мара вІашкахоьла па елача 35 тоннага лІа хьоачаш вІашкатох из Солнышкин Дмитре, Кондыкин Тимофея, кхьчар.

Г. ФРЕЛОВ.

Август бетта чотах

Дитъ шу совгІа ца Грозненски нефтемаслозавода Лепковская Таисия Борисовнаг кхгалдеча № 18 йоаха установка коллективо коммунистически къаьхьегама сийлен цін делаю. Шерагара шерага ший къаьхьегама толамаш сов а доахаш лаьхда лоаттаьхьа установка технологаша цу шера сий.

Семилетка тІехьхарча шера план хаьнаг хьалха хьоачашъара беррига иИз ІІабахийта къаьхьегаш ба технологаш укх шера. Валови продукци арахецара ворхІ бетта план 4-ча июле хьоачашъьлй. Август бетта чотах арахийца продукци дукхха эшелоашш я.

Иштта лаьхха къаьхьегама толамаш даха вІашТІехьдоал болх нийса вІашТІехьбаккхарах. Цу установке лолаш да экономически журнал, цу ГІа Дідаду сменах арахийца продукцена юкъе нийсденна хоачачаМбедцраш, карагІдийнна дикадарш. Цо торо дулийр уж ГІалаташ кхы на дуьлийта, ХІаьца укх тІехьарча хана наьтаьхьа моттиг нийсбеннаяш продукце дикал лоха йоаІаш.

Къаьстта лика къаьхьегарца белгалбьнна ба технологаш Шутарева Надежда, Бондарь Анна, Н. Василихина, къьбарашо. Даим новкъосташтта хьоХхам телаш къаьбоаГіаш ба уж.

Валови продукци арахецара барХІ бетта план 2-ча августа хьоачашъе лерхІ оаха, — йоах установка болхлоша. Укх деношка цар доахача толамаша къаьта хьаьхьоц из декхар толамца хьоачашдерхІаца.

Цу установка коллективаш дукха тІехьа ца юсаш хьайоаГіаш и цунца социалистически яьь лелаеча ин. Бедетне, Варивске, Сергеева кулгалдеча установкай коллективаш. Валови продукци арахецара ворхІ бетта план 12 — 18-ча июле хьоачашъьлй. Дідахьаьца тІаБоаГіаГіа бетта чотах эдраш тоннаш продукци арахийцай цу установкай технологаша.

Б. МАГОМЕДОВ.

ГІишлонхочун Денна накъа долхаш

МОСКВА. Мосстрой - 7 яхача треста коллективо дикча къаьхьегама сомГататашца белгалдаькха дерхІ цІей — гІишлонхочун Ди. Шу доладеча денз 79158 квадратни метр лах чубаха ціеношн, дукхха культурно-бытови учреждениеш, магазинаш, берий бешамаш хьалъеь ньхай. Ер шу чакхдаллелха Мосстрой-7 треста кхы 50 зеар квадратни метр лах баха ціеношн а хьалдергда. ВорхІ шера план 1965 шера хьоалагІча квартале хоачашъе дерхІ гІишлонхочна. Нагатино яхача гІишлон майда тІа дика йовзаш а Бронсков Александра цІи. Экаре гІулакх дьь ваьнначуо тІехьаГіа Мосстрой-7 тресте балха ненд ши цу даллелхьа дикагІболча электросварщик хиннав цунах.

СУРТА ТІА: Александр Бронсков.
Н. Акимова сурт.
ТАСС фотохроника.

Ужх шера дика къахьегаш хьайоагIа «Гроздпромстрой» треста СМУ-12 нов. Петросянц керте латтача участка коллектив. Гіишлоцюша шоай хьинар хлодаш семилетка тIехьхьарча шера план хаьал хьалха кхоачашъ-Сидоров, Вартанян, Аванесян, кхьбаранц.

Суурта тIа: ГIишлонхой В. Н. Сидоров, А. Тилипенко, А. Н. Вартанян, Ж. Аванесян.

И. Плиева сурт.

КЪАХЬЕГАМХОШТА ДИКАГIЙОЛА ПРОДУКЦИ

Республика къахьегамлой хьашташ дизза Iалашдара чIоагIа къахьег тха завода коллективо. Бахача наха дика Iайийо маринованнин консервированни нарсаш (кагий яраш), помидорашца, фаршца йола тийда баклажанаш, фаршированни сибза, голубцаш, хIаьта ишта томатнин сомийн продукци, тайп-тайнара сокаш. – Из еррига продукци хьаьх чIоагIа хаьгеа. Соприровка еча, юлача, вIашка отвагеча кулгаца хьаьхьегаьгеа деза. Бахача наха чIоагIа хоатташ йола цу тайпара продукци хьаьра боккха болх баьб тха коллективо лоаьцнача хана. Дукхха организационно - технически гIулакхаш юкьадоаьдаьд болх тоабара а къахьегаьгеа аттача баккхара а.

Ерригача консервни заводашца эгтара чоалхаенгIара болх ба банкаш юлилга. Масала, тха заводе 100 аьаннера кхаччалца банкаш юл деннеи бийсаннеи. Массе заводашка хIаьа ий аьлча кулгаца юьг банкаш. Из хала болх ба. Кхалнах массе а хана ян чу ба, гонахха тIаьда, Iийаьа я. Тхоий колективна жиаьда уях шера заводе оаха хьалъьаьй 3 банкаш юла машина. ХIара машина сменах гIулакх деш ва цхьаьца саг.

Цу тайпара, хьалхагIа деннеи бийсаннеи 70 саг хиннача метте хIаьа болх беш ва 6 саг. Цул совгIа дикка тоа а деннад машинашца гIулакх деча наьха – балха хьалаш.

Расфасовка массе линешка хIаьа – транспортераца Iалу цIенъаь баька. ХьалхагIа Iийа баька дIателар кулгаца, дукха банкаш йолар, Iийа массеекхаза кIеаьгагIа йох уж, цул совгIа из болх кхоачашбеш хинна ма мукъа а баьнна кхьча балхаш тIа хьожабаьб.

Ишшта хьа я ий дIаоттаьй банкаш чура тухи тухи хьоаьнан белгалъю доаатор а. ХIаьа механизированни хьисапе кхоачашдеу сирон, соусаш, маринад чуеттара балхаш. Томат-хIаьрах, заводий цIерах дIаьлобаш хьаьгIа. Из ерриге продукци ма оаха хьаьрийаьцилгеи.

Кертера тхаийдарой ба Гаьнара Кьиьбаеева, Якути, Хабаровск, Омск, Челябинск, Томск, вай боккхача мехкара кхьйола кралин областаьн. Тха декхар да цу областашка баха наьх лиьча, чам боьча мьаьх дагеГча сомийн баьца даарийн консервашца Iалашбе. Партеи правительствах кхачан промышленнеста болхлошца тха хьалхашка оттаьдь декхараш кхоачандарга деррига а дерриг тха коллективо.

М. С. КЪАШААТОВА,
Грозненски консервни завода директор.

Грозненски индивидуальни хIаьмаш тегача фабрика чуйоагIаьа коллективашца юкъе хьалха латташ хьайоагIаш я № 18 йолча модай ательее коллективо. ХIаьмаш тегара вогII бетта планг 15-ча июле кхоачаьнъьй. Иу хана денна планаш совгIа тийца хIаьмаш масеехь эзар сома мьаьх я.

Цу атеьье хьаьо ах фабрикаьнн: маЛача наьхьи кхаьнаьхеи пальтош, костюмаш. Заказ дан ший дийн бийсеи далделеьа ший йоаьх уж. ХIаьмаш тегара барХI бетта планг кхы а хьалха кхоачашъяра, сменах норма 115—120 процент кхоачашъеи дика къахьегаш ба хIаьмаш тегараш ин. Бугаева Эмма, Хажимирзоева Асет, Сычева, Голубчикова, хьхьбарцн.

Суурта тIа: хIаьмаш тегар Бугаева Эмма.

И. Плиева сурт.

ДУККХАГIА «IАЬРЖА ДОШУВ»

Торонаш гучайоахаш

Бурув тохилга балха бекхкхамх участок я. Бурув тохарий боалача теламга хьежжа, дукхагIа дакхка йиш хургьа мехкаььта. Уж декхараш кхоачашдеча толамаш даьхал тха бурув тохараша. Иар гучадалькхал лакхерча мела тIоанех воалла дукха мехкаььта, укх шера эгтара хьалхара Тийрка дукхьа мастера Левшина бригадо 827 йолча буровое гучадалькхар Аптеки яруса лозерча мелера кIеаж етташ доагIа мехкаььта. Шоаш даьхача толамех кхоачамбаь а ца Iеш, шинна а контора бурув леттаршца йаьо а тохкаш гучадоаькх лоьхеча мела кхыча перспективин горизонташкара мехкаььта.

Даьдаьача ах шера план бурув тохача конторай болхлоца тIехкхоачашъьй. Масала, № 1 йолча бурув тохача конторе (директор нов. Лутовинов, парторганизаце секретарь нов. Albочачиев) бурув тохара план 108,6 процент кхоачашъьй. Планал совгIа 848 метр бурув техал. Во дан цун кхыдола технико-экономически хьокхамаш а. Хьаьа № 2 йолча бурув тохача конторе (директор нов. А. Карманов, парторганизаце секретарь тов. Ф. Шухин) бурув тохара план 108,1 процент кхоачашйир, планал совгIа 798 метр бурув а тохаш. Бурув тохара метрага даьдоар кIезигдара чотах 148,4 эзар сом кхоьдьь.

Цхьабакъда, уж толамаш дикка тIехьхургIар бурув тохара даьха юкъе цIехкаштта дола кхоачамбоаларан хиннаьецаре, даьхьа царех кертердар аварен хилар да.

Мехкаььта промышленнеста дегIайоаьлаарга паччаьхьалкхенх хIара шера дукха капитальни вложенеш даьйоьйит, цар дукхагIа дола даьхьа сказжинаш хьаьрга доаь. Цу средставех дукхагIа пайда эцар, уж лерттIа даьхийтар бурув тохарий декхар да. Бакъда, хIаьа дукха материаллаш ахчеи даьхийтр бурув тохараша пайда хьа ца боаллаш. Бурув тохара болх йIаьтIехьболаьхача хуьлда воагIачарех цаI за паччаьхьалкхенна доккха зе а деш брак яраХ доьш дола рушьа. Духхьал укх тIехьхьарча кхьа шера брак еш хиларах дайнал 2 миллион сом совгIа ахчеи тоха йиш йолаш хинна 16 эзар метр бурувн.

Лоьхеча мелера кхоачаш дукха бурув тоха доладар бахьан долаш бурув тохара баллий технологи коаллане яьккхар, овлаГрасчески процессан, забойни температурен давленин лаьхьлера Иштта хьаье бурув тохара конторай кулгалхошареи инженерно-технически болхлошкареи Iаьдех лоьхеча меле скважинаш ялаьрга кхьаьстта технологически дисциплина лелаяра хаддаька тIаьхьожам лоаттабар.

Практикон бурув леттаеча хуьлча аварешта анализ яроь хьаьхьо тIехьхьарча шера хьалхарча ах шера 1963 шера цу хана химиччул дуккагIа аварен хилар. 1963 шера «Мажгубекнефта» НПУ 13 авари хилар, парех 4 коаллане а йолаш. Из бахьан долаш 7276 сахьат балха ха, 2536 метр теха хургдола бурув, 268,7 эзар сом мах бола средствашца йIа. 1965 шера 15 авари хилар, парех 5 коаллане а йолаш, хIаьта уж хиларах зайр 9801 балха сахьат, тоха йиш йола 3673 метр бурув, 378,8 эзар сом ахча.

Коаллане аварен хилар техача уж даьхьа хьаьхьехар болхлоца технологически дисциплина тоха-тарь тов. Ф. Шухин) бурув тохара план 108,1 процент кхоачашйир, планал совгIа 798 метр бурув а тохаш. Бурув тохара метрага даьдоар кIезигдара чотах 148,4 эзар сом кхоьдьь.

Цхьабакъда, уж толамаш дикка тIехьхургIар бурув тохара даьха юкъе цIехкаштта дола кхоачамбоаларан хиннаьецаре, даьхьа царех кертердар аварен хилар да.

Мехкаььта промышленнеста дегIайоаьлаарга паччаьхьалкхенх хIара шера дукха капитальни вложенеш даьйоьйит, цар дукхагIа дола даьхьа сказжинаш хьаьрга доаь. Цу средставех дукхагIа пайда эцар, уж лерттIа даьхийтар бурув тохарий декхар да. Бакъда, хIаьа дукха материаллаш ахчеи даьхийтр бурув тохараша пайда хьа ца боаллаш. Бурув тохара болх йIаьтIехьболаьхача хуьлда воагIачарех цаI за паччаьхьалкхенна доккха зе а деш брак яраХ доьш дола рушьа. Духхьал укх тIехьхьарча кхьа шера брак еш хиларах дайнал 2 миллион сом совгIа ахчеи тоха йиш йолаш хинна 16 эзар метр бурувн.

Лоьхеча мелера кхоачаш дукха бурув тоха доладар бахьан долаш бурув тохара баллий технологи коаллане яьккхар, овлаГрасчески процессан, забойни температурен давленин лаьхьлера Иштта хьаье бурув тохара конторай кулгалхошареи инженерно-технически болхлошкареи Iаьдех лоьхеча меле скважинаш ялаьрга кхьаьстта технологически дисциплина лелаяра хаддаька тIаьхьожам лоаттабар.

Практикон бурув леттаеча хуьлча аварешта анализ яроь хьаьхьо тIехьхьарча шера хьалхарча ах шера 1963 шера цу хана химиччул дуккагIа аварен хилар. 1963 шера «Мажгубекнефта» НПУ 13 авари хилар, парех 4 коаллане а йолаш. Из бахьан долаш 7276 сахьат балха ха, 2536 метр теха хургдола бурув, 268,7 эзар сом мах бола средствашца йIа. 1965 шера 15 авари хилар, парех 5 коаллане а йолаш, хIаьта уж хиларах зайр 9801 балха сахьат, тоха йиш йола 3673 метр бурув, 378,8 эзар сом ахча.

Коаллане аварен хилар техача уж даьхьа хьаьхьехар болхлоца технологически дисциплина тоха-тарь тов. Ф. Шухин) бурув тохара план 108,1 процент кхоачашйир, планал совгIа 798 метр бурув а тохаш. Бурув тохара метрага даьдоар кIезигдара чотах 148,4 эзар сом кхоьдьь.

Цхьабакъда, уж толамаш дикка тIехьхургIар бурув тохара даьха юкъе цIехкаштта дола кхоачамбоаларан хиннаьецаре, даьхьа царех кертердар аварен хилар да.

Даьдаьача ах шера план бурув тохача конторай болхлоца тIехкхоачашъьй. Масала, № 1 йолча бурув тохача конторе (директор нов. Лутовинов, парторганизаце секретарь нов. Albочачиев) бурув тохара план 108,6 процент кхоачашъьй. Планал совгIа 848 метр бурув техал. Во дан цун кхыдола технико-экономически хьокхамаш а. Хьаьа № 2 йолча бурув тохача конторе (директор нов. А. Карманов, парторганизаце секрет

КПСС ЦК Пленума решеней—вахаре!

«ЭКАЖЕВСКИЙ» СОВХОЗ ДЕГІАЙОАГІА

ШолдаглІа шу мара дац Пьысарен районе «Экажевскій» совхоз ешІаГІьелла, ХьалдарчА шера йокхий халонашт этгар совхоз кулгалоштА хьалхашка. Паччахьлхеина цхьаккха пайда балан-зар хьалдарчА шера совхоз бІаьш текгарш йолча коартолий плана-лех, 1964 боаьнА шу 157 зазр сом ле долаш чакхдаккхар «Экажевский» совхоз.

Болх иштта дІахо баха йиш йолаш бацар. Кьона директор вар Цечоев Салман.

Балда хьалхарчА шера гучадаьккачун лаьрхІа анализ яре кхетаяр ю хьона директор Цечоев боаьнА этгара хьалха кадрашца чІоагІйе бІаьш хилярах. Шолй ГІулаьн довзаш а деза а болча болхлошца хувца бесаш бар совхоз говзанчаш. Кир тоаьдда Діддаькха дезаш дар балха учет текхаеза, хІамаш лечкъеаьгІа. Балда хьалдарш шу чакхдоаьлаш гучадаьлар паччахьлаькен рузкъа лечкъдолча мара болх тоабара гІулаьнга цхьаькха уйла йоаьдаьн доза ваьх совхоз хилар. Иштта, 1964-ча шера гурахьа баьча тохкамо хьалъеьхар совхоз — СурхотІарча отделене цхьаькха тайпара та мегаргІоагІаш хІамаш хилар. Ухзаза йийса учет лелацдар хьаьнала кхаьнЬгаГІ белча болхлошца даьчун, Дакъачийтацар цар баьча балдах царна доагІаш зола аччА. Цу совгІа, отделенерча учетчикаша, ІІІалла болх баиза а боацаш а боца нах ведомосташ тІа яз а беш шоашта лечкъдоаьрча паччахьлаькен аччА. Иштта бІеза ГІулаькхан гучадалар бахьан долаш балхара ІІІа а ваьккхар, бехкторхаме а ззар отделене управляющи Н. Мунсьлов, тракторин бригада бригадир Д. Эдьмурзаев, иштта кхьбарш а.

ТешА йиш йоацаш-бола яьх балхара ІІІа а баьха, уж хьаьнАчА, шоай ГІулаьх довзаш болча болхлоцца хувцаро торе хилийтар кхаьнЬгаГІ балха учет яийса дІаотТае. Цудухьа укх шера совхоз цхьаькха болхлочуьнгара лодкъам яхьаЬабиг шоашта балхах доагІаш зола аччА ийса ДІайеца цА хилярах.

Ховш да, ГІулаьх дезаяр мара яхоччаьнарга ца яхочаьведга. Цудухьа лаьрхІам болаш дар боахам говзанчашца чІоагІйелга.

Цудухьа совхоз командин поташка ДІаоттабир къона говзанчаш. Совхозера кертерга агроном Бакаев, кертерга инженер Аушев, кертерга зоотехник Албогачиев, кертерга экономист Бжиев цухха ца йоацаш институтан ЬхьА яьх ба. Ала дезаш да хІама совхозе болх беш лаккара образованн йолаш ворпгаш а хьоЬ-ГІа говзанча хилар, іІаьІа, цуг совгІ, итт саг заочно вузашка дешаш хилар а.

— Лаккара образованн йола хьоЬГІа говзанча бокха яз ба, — йоах Цечоева. — ХІаьн цхьаькха дехкар дац что лаьрхІаергоаьнца. Кьона хилар хІама дац, телам бакхкхаьра лоІам бокхда хІама.

Уж боахамА шера хьаьннаьрашца чІоагІйу совхоз директора уж дезаш дацеса та хилар. 24-та июле районерча боахамашта юкъе агтара хьалха паччахьлаькенна ялат дІадаьлара план кхочаьнЬ ЬьлАр «Экажевский» совхоз. Совхоза кхаььеГІамхоша лаьрхІад уж шера паччахьлаькенна планан совгІа 1200 тонн ялат дохкаЬ. Из толам шо-пеГІа балькхабиг. Дукха кхаььеГІ лиЬар совхоз говзанчий, механизаторий агротехнически хаьнан телха а ца еш ялат ІІІадера, цунна доагІаш зола ГІулаьх дарз. Болх дика ваьш-тІехьбаккхаро, кхаьнка дика хьажаро торо хилийтар укхаза ІІІадийна ялатан, хьункъаде. Гурахьа дийна кІа гектара тІара планах 15 центнер ламста дезаЬ, укхаза ІІІара гектара тІара даьлкхаЬ 18 центнер. ХІаьта цхьацайолча мотттигашка ІІІара гектара тІара 25 центнера кхаччалца іІа доаьхх совхоз механизаторашца. ДІадаьхча шера зе долаш боахама шу чакхдалара бахьанех кертерчарех зар планах ІІІара ІІІа ялат кхеде да хаР, доагІаш до-ла агротехнически гІулаьхкан ца дар бахьан долаш коартолаш ю хилар. Уж дерриг кхочамбоацарш довза а довзаш ув юха ца хулийташ ДІадиьхар совхозе укх шера дерриг юртбоахама балхаш.

— Оаха лаьрхІача тхона гучадаьнаш, йоах совхоз директора С. Цечоева, — укх шера паччахьлаькенна 135—140 ззар сомал кІезнагІа боацаш пайда бала тхоаЙ йиш хургхилар.

Сенах хьаьул ив пайда?

Дукхачча деаькоах латташ ба совхоз боахам. Ваьш гектераш коартолий а хьажийй а плантацеш, сомий а бальца даарий а бешамаш и. кх. Кьаьхьгаца а доагІаш дола ГІулаьх даро а чІоагІа хьунъкъалий коартолаш. ЛоарХІам бІаьч укхаза гучадаьннад планах лаьрхІача 87 центнера метта хІара гектара тІара 80 а хьы дукхагІа. ІІІа лоачаш йола коартолаш хьа а йоахам мах бара организацийна ДІаккхулаьн ба укхаза хІанз. Совхозера хІара денна городерча къаьхьагамхоша ДІаккхулъ 30 тонн коартолаш, хІаьта уж ДІаккхухьлора ІІІара гонтера дебарідеаьн а да. Цо ззаран сомам пайда ду совхоза экономика.

Боккха лоарХІам бу укхаза сомийн бальца даарийн бешамий. Дахача шера боахама масса доаьхьоца-ра зе мара ІІІа хепиг пайда баьнабеца. 14 ззар сом пайда белар сомий бемо. Укх шера укхаза кхы а дукхагІа пайда баргхилар лерхІ совхозе.

Укхаза ала дезаш да юртбоахама техника ремонт еш совхоз механизаторашца йоккха хало лайна хилар. Планах яхача гурраьхе а, совхозе механически мастерскеш хьалъе дехзарийла яр республикански ІІІара йиккха лаьрхІа хиннадле, йоаьккаш я 45 центнераера ялаЬчаца. Планах совхозе ІІІаьккА ема йоа ерриг а 1650 тонн яле, ІІІанле хьекъа яьнийА 1300 тонн аьла, ІІІаьта укхаза ца соцІийн бальца доІ -80 саг чувоагІаш йола йиъ бригада, 12 автомашина, иштта кхы техника я доаьхар кийчдеш.

Салда да довзаш укх сихача хьаьна совхоза культаьхонта, механизаторшта, болхлоштА. Бакъда, царна ІІІаьккА-ІІІаьккА а довзаш. Болх ВІаштІехьбаккха харо, шоай иш бовзаро доаьрІаен ІІІара белчча толамашка кхочаьнЬбу уж тахан. Бакъда, царна хов из довзуш доацилга, дІахо йодача ханаькхы а Йоккхагіа шоай торонаш йолга.

Ахьмад ВЕДЗИЖЕВ,
писатель.

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ТОЛАМАШ

Хьаьйбаш продукташ ахара а паччахьлаьхенга уж йоХкара а дика толамаш даьхьал укх шера Наурски района хьаьйбаш лелаДерриг. Укх шера хьалхарчА ах шера дуХ даккхара паччахьлаьккен план, ДІадаьхча шераца нийдиича 7 процент лаХХьеНаЬл, шура — 5 процент, тха — 29 процент, фуШ — 32 процент.

Хьаьйбаш продукташ ахара дика толамаш даьхьал укх шера «Терский» яхача жа лелаДерриг оаьнца кхаььеГамхоша. Масала, укх шера 487 центнер дуХХаГІа дуХХ, тха — 399 центнер даьккхаД. Дика толамаш даьхьал Ленина цІендика колхозе а.

ШурА, дуХХ, иштта кхЬйола хьаьйбаш продукташ дуХХаГІа яха ВІаштІехьЬаьнна кхаььеГамхой кхочамбоаллаш доагІаш Іалашдар, дика ГІулаьх дар бахьан долаш. 1964—1965 шерашца доаьхьа Іана замалаьх кхоабаЬа хана хьаьхьаГІа дІаьхьча шерашка ІІІаьккА — дуХХаГІа концентрированн доаьхьар тийнад доахаННа.

Укх шера хьаьйбашкара продукташ дуХХаГІа яха ВІаштІехьЬаьнна хьаьйбаш продуктийность лаХХьар бахьан долаш. Ерриг ГІа ряйонерча ІІІолла юкъера лаьрхІача хІара Іаттагара 122 центнерга кхаьчаЬ яьккха шура. Ах шера хІарнегара яьккхар 1081 килограмм шура хуЬ из.

Дика толамаш даьхьал «Красное знамя» яхача колхозо шурий-торарин ферма белхоша. Уггаза ДІадаьхча шераца нийдиича хІара Іаттагара 151 килограмм дуХХаГІа шура яьккхаЬ.

ЧІоагІа кхаььйбагІ укх шера жа лелаДеча ферма белхлоша ю. Ерриг ГІа ряйонерча йолла ЛаьрхІача 0,9 килограмм дуХХаГІа тха даьккхад хІара устагІаннА ТІера. ХІаьта ялонн продукцена лаьрхІа ДІадеЬча 1964 центнер тха дуХХаГІа хуЬ из. ДуХьал жа продуктийность лаХХьар бахьан долаш «Красное знамя» яхача болхаМ кхы а 80 ззарнел совгІа сом пайда ДІаьнаЬ.

Дика лаХХеннад района колхозашкеи совхозашкеи фуШ гуЬдеГІа а.

Уж шера хьаьйбаш продукташ дуХХаГІа яхара торра дика лаХХеннад заготовкана уж Іалашдар гІулаьх а.

Из ферриг болх иштта дика лелабешшехьа 13 процент доаьхьан 21,5 процент хьаьхарчи эшаенай.

Заготовкай план кхочаЬшъьйй ялна лаРхІа мегаргІад, иштаьхьа санна бетта - бетта хІара боахаме доаьхьан дебдадер гІулаьх лаХХойл. Доаьхьан дебдадер торо хуЬилийтаргІа тІадоагІаЬа шера дуХХаГІа дуХ, шура, кхЬйола хьаьйбаЙ продукташ яьх.

ДІадаьхача ах шера яа, доаьхьан чуоттадь кхабара гІулаьх дика ВІаштІехьЬаьккхадаьр районе боахамашка. ДуХХьал из ЬаьЬан долаш боагІаьчА боарамал дика лохаГІа дозал долаш доаьхьан декхад боахамашца паччахьлаькенга. Масала, районе колхозашца хІара хьаьйбаннА лаьрхІаЧа юкъера дозал 350 килограмм мара хилизаьр Паччахьлаькенга дехкача 285 бежаньх 39 процент нижеГІдин тпитинность йолаш 14,7 процент геттара ГІийлен долаш дехкад. ЦуДухьа районе массаделга боахамашка ДІаьхо йодача хана доаьхан чуоттадь кхабара а кхЬйола а болх тоабара къовсам лоаттабу хІаНз.

В. АЛФЕРОВ.

Барт тайнача коллективе

Боккха пайда боаьл хьаьхарчА лелаярах. Из хьаьхьех Шелковской районе «Коммунизмамга бола ниКъ яхача колхоза хьаьхий-товарин ферма коллективо. ДІадаьхча шера паччахьлаькенга дехача хьаьхий дуХХах 55 зазр ГІТ сом пайда хилар боахама. ІІхьа центнер ЬьаьхИй дуХХ даккхарга ДІадаьхнарг 66 сом мара.

Укх шера кхы а дарегІа хургда ферме хьаьхкеечА хьаьхий дуХХ. 63—64 сом мара ДІа ца захийта лерхІ хьаьхарч лелаеранна центнер дуХХаГІа. Ер шу чакхдолачА хана 1170—1200 ззаьх хилийта а, ерриг хьаьхарчА 1500 — 1600-нега ДІаккхийта а, 700—800 центнер доаьл тІаьккетарзоаьлан хьаьхарч йорстае а, 400 центнер дуХХ дедка а лерхІ ферма коллективо. Уж декхаран кхоачащара гарга я из. Сихха деГІ далььлн ЛатТ чуоттадь ахоабаЬа хурсхана, из балььн долаш йиш хиннай хІаньзе а 400 гаргга ЬьаьхА паччахьлаькенна дуХХа лаьрхІа ІІІачуна.

Дика нана хьаьхарч хургйоаьла ялх-ворхІ бутт бальна хурсхаш лелаяра юта а юташ кІезнга хурсхаш ешаьл йола мана хьаьхарч ІІІачучел колхозе дуХХа лаьрхІа. Иштта чоаьу ферме кхоабаЬа хьаьхий Ьуг.

«КоммунизмагА бола ниКъ яхача колхозо хьаьхий-товарин фермо шерра-шера дика пайда беш хІара балььн да, цу ПОН бергТІа ДІаоттабаЬ хиларех хІара шера ІІІерТта дедкъар ІІаланДелгеи. ХьаьхарчаНта оттаяча рапиона юкъе даим хуЬ тайп-тайпара доаьхьарш: ЬьаьЬ мошА ГІадамаш, сийна горох, сов, неи, эспарцет, кхЬйола бальцаи йоЬка пайдна йоана нарсаш. Шортта витаминаш йолаш да уж дерриг доаьхьаРаш.

БелгалдаьккА деза сийнача доаьхьарал совгІа. Іан замалаьЬа сийна ЬьаьЬ сийна а беш, хьаьхарчаНта муж телаш хилар, бакъда. Іай телаш диннечуг дуккха кІезнагІа тел из хІаНа. Муж кийчбара хьаьлъяь кухни я ферме. Цу чу болх беш ши саг ва. Іуйрийна муж а беТТе мара дахкаш ЬьаьхарчаНта кхЬдола доаьхьарш.

АТТа да болхлоШта хьаьхарч кхаба а царна ешна кхЬдола гІулаьх зе а ферме деш дола хала балхаш механизаш ях хиларах. ТхоНех ХьаЬтеа аьшка ниКъ хиларах сиха боаЬ ЬьаьхарА лелаеранн кхуне чура муж ДІаЬкъа а кхЬдола доаьхьарш ДІаДехка а. МассанаЬа а ЛатТ ферме доаьхьаРаш дехкаш йола кормушкашн кийнш.

Уж ЙІайаЬча хана дуккагІа йола ТА аьарча ІІІолШашка ЬьаьЬ ЬьаьхарА. Малх новкъа ца хилийта кхоЛлараш ДІаьХ ІІІолШашкаШта ТІехаьЬа. ЦуТ СовгІа, Іунал ца дар а бахьан долаш ЬьаьЬбаш дайра совхозе.

Из юха ца хилийтара ІІІаьккА ОарцарЬьЬлар совхоз коллективе. Дика ХьаЬлхеДаьЬ ЬьаьЬбаШта доаьхьара ДІадийна ЬІашагІЬаьдь мух-кхеШ. Из культура гектара тІара планах 16 центнер йиккха лаьрхІа хиннадле, йоаьккаш я 45 центнераера ялаЬчаца. Планах совхозе ІІІаьккА ема йоа ерриг а 1650 тонн яле, ІІІанле хьекъа яьнийА 1300 тонн аьла, ІІІаьта укхаза ца соцІийн бальца доІ -80 саг чувоагІаш йола йиъ бригада, 12 автомашина, иштта кхы техника я доаьхар кийчдеш.

Салда да довзаш укх сихача хьаьна совхоза культаьхонта, механизаторшта, болхлоштА. Бакъда, царна ІІІаьккА-ІІІаьккА а довзаш. Болх ВІаштІехьЬаьккха харо, шоай иш бовзаро доаьрІаен ІІІара белчча толамашка кхочаьнЬбу уж тахан. Бакъда, царна хов из довзуш доацилга, дІахо йодача ханаькхы а Йоккхагіа шоай торонаш йолга.

Ахьмад ВЕДЗИЖЕВ,
писатель.

Механизмаш болх беш яц

Вай республикерча дуккхача боахамашка хьаьйбаш лелаДеча фермашка хІара ЬьаьЬ ЬьаьЬ ІІІерра юкъе кхуьлаш хиннад массаза а. Механизированн хьисаПе доаьхьна доаьккар дуЬЬ, кхЬдола гІулаьх а ду, машиннашца арадоаьл доаьхьна кІІІлара кхо.

ІІІхьбаьккА, Урус - Мартана района «Красноармейский» яхача совхоза фермашка ца гІулаьхха еш ІІІалла йоаьхо яц. Масала, совхоза ферма ІІІолаьлаГІа отделене «Елочка» яхача методах доаьхан детта оттаяча аппаратех эцаш пайда бац. Болх ца беш латт уггаза УДС-3 яха ДІаьхоа кхуьла доаьхан детта массеЬх агрегат а. ХІаНз из ерриг техника доаьхан деттача мотттига ЬьаьЬ латт.

Уггаза хьалха процессашца механизаци яра долча гІулаьхех пайда ца эцарах шерагара шу массаца доаьл дуХХа ЗЕ ЬЬеТ совхоза. Масала, ДІадаьхча 1964 шера хьаьйбаш лелаДера 463 ззар сом зе хиннад совхоза.

Уж дерриг кхочамбоаллаш сихха ДІадаьхча деХарийла ба отделене кугалгІаЬ а совхоза кертера зоотехник ноь. Зантиев а.

Б. АЛИЕВ.

ХЬАЛХАРА ГІА

Тайп-тайпарча предприятешка хІаьа-шера балха уггт геттара дуХХа къона производственнашт. Шоашта дуХХа еДенна говзал училище ІоМа а яь болХХой класса мугІарашта юкъе кхаььеГа болаЬу ятташ кагирхойи мехкарийн.

«Болх ховш, дисциплина йолаш, массаза а производственни заДаеш ТІехккочачашен бола болХХой хиларах тоара ПОШ довзийтад еаН хьаьккебаЬа Куликов Виктора, Бруков Николая, ЖуКъанченко Виктора. Парна еннай коммунистически кхаььеГамна уХЬнйх яха сийпен ШИ».

Цу тайпара письмо йийцар оаха дуХХа ха йоаннашн «Чечингстройтранса» автотранспортни объединене № 7 йолча гаража кугалгхошца. Цу тайпара хоаа ядДир тІоГа «Красный молот» заводе болх беча, оаха хьаьйбаЬа. Тихоренко Михаилах, Турунов Анатолех, Лагода Владимирах, химически комбинате болх беча Мовгунов Александрах, Центральни ремонтно-механически заводерча Останенко Анатолех, Сургиенцев Василех, кІЬчарех. Дальен ерригача мИнГаШна ба оаха кхоабаЬарш. Дехта ловХХа зина летар хуЬ цу хоамех.

Уж тІехьаьрча ши шера училище кхы тІа а хьаьлй токарни ФрезерНИ мастерскеш, капитальни ремонт яьй линейни мастеркена, пХьоалена, литейни мастерске суШильни камера газ чуйиллай, ерриГа пОмещеНеш ІІІоаЬхьаЬ, ВІаштІеЬеллай металлй технологена йола лаборатори. ХІаНз хьаьЬ я технически тохкама йола лаборатори. ТхоаЙ ниЗана хьа а лехай, кийч а йьй кабинеташка дешара наГлядни пособеш.

Кердаьккхай дешара мастерскешкара станочни парк. Укх тІехьаьрча дешарашка хьаьенай 1К-62 яха щин станок, 1А-62 цхьаЬтта яьх фрезерни станокаш. Литейни мастерске ЛаЬйийЬ формовочни смесь кийчъьра йола станокаш, формовочни ши машин, формовочни ахаЬтомат, кхЬйола оборудованеш.

ЧІоагІа уйла ешн да кхаььеГатА аТТача баккхара гІулаьх. Дешара мастерскера доаьлаЬьчА чонах хІамаш еча хьаьгІа болча балхашта механизаци ешн я, дешара процесса шерра юкъеЬхьуь механизированни инструменташ.

Материально - технически бала ЧІоагІЬьр бахьан долаш ВІаштІехьЬаьлар дешара мастерскешка чоаьлаЬнера продукци ахарецаГІа теоретически занятеНца дуЬЬаш дешарахоца тхьа. Производственни дешара мастера дуХХаГІ а деш дешарахоца хьаьЙ «НС-12 Б» яха истоаТана Іуггаш доаха, 332Б яха заточни слесарно - монтажни инструменташ.

Цу совгІа кагийча надеи мехкарашен хкочаьнцу города предприятей химически комбината, машиностроительни, арматурни, Новгородскеи механДьЬта доаьхьача, литейно - механически, «Красный молот» яхача заводий кхы дукхаччар предприятешкара а.

Производствендра творчески бувзам ЧоаГІаЬлара ІІІеЬнга ЬьаьрІаН болаш дац болХХошца, специалисташ, предприятей кугалгхошца хаН-хІаннаЬьа дешарахой ВІаштІеЬеллаТалун хилар. ХІаНз Кадрови болХХой бола тха выпускникашн меттел маШнаш еча заводий опыт йола производственникаш а беза хьаьшй ба тха училище. Производственни дешар дикагІа ЬьаьхарА гІулаьхха доаьхьа новкъостал ду цар. Училище каст-каста воагІа машино - строительни арматурни завода директор нов. Мешаников, литейно - механически завода директор ноь. Кучкин, ГАРО завода директор ноь. Столбов, «Красный молот» завода цеха начальник Песчанский, кхьбраьш.

ІомалучеН штатни производственни-практика хулачен ханашка хоалаМболлаш производственни процессаш, кхаььеГатА керда методаш, производства болх бова дешархошца. Коммунистически кхаььеГатА ударникашца, кадрови болХХошца, мовазгоращца, изобретателЬца ВІаштІеЬеллу уж. Производственни коллективий ЬьаьхарА вахара дакъа доаЬийЬ хІара дешархочунга. Кхаьст - кхаьста дела социалистически декхарш тІаьйЬу, технически конференцеНца, благоустройстве, производства культура лаккъеча, кхаььеГатА керда методаш производственни процессани карарзаьеча дитча дакъа доаЬ.

Производстве технически консультацеН, инструктажаш, заводе ІІолла экскурсеН ю царца кадрови болХХошца. Педагогически совета, парткйни организацеН, общественни дешархой коллектива болХХа доаРхІам бен да производства практика дІаьхьарга дешаш. Уж дерриГа балхаш бахьан долаш практика ДІайолаенначА хьаьлхарча ДеНошке а дена предприятех ЧІоагІа безам бол, нагахьа санна предприяти социалистически яхьа хьаьлХа ЬоагІе болХХошца цхьана тІаДьХ, хало тІаьхьаьча тІа ма хуЬе коллективана новкъостал ДеНогаш хуургбеш къона болХХой. Цу ханна хьаьхуЬ завода шоаш дай хІаларх, цунна хьаьлхаьнна шоаш бехкокъаме хиларах йола деашарой уйлаш.

Тха выпускникех льаьца предприятей кугалгхошца дуХХа та йоаннаш уж тайпара яьдаьх тхоГа: «Трансмаш» яхача заводе болх беш ва то ЬьаьрІ Цвелинский Михаил. ДІаьХ каранрзаьЬЬ до ший говзаш, болх хИна барах массеЬхаза баркал ьЬнаД, чоаьлаЬнера заказаш кхочаНцу, дуХХа ха йоаннаш ЬиьлаГІа разряд синий цунна».

АТР заводе шоай декхарш дика кхочаЬнцдеНна завода ерригача коллективна дуХХа безашн ба говзаРШ ТІа. Іуга, ЦуТаЙЬов, Стирхоль. ЦаР массеза а тІехккочачашЬ производства нормаш, балха тІа дисциплина йолаш ба. Цу тайпара яьду кхы дукхаччар предприятешкара а.

В. ИВАНОВ,
№ 3 йолча профессионально-технически училища директора заместитель.

ДОАКЪАР ХУРГДА

«Горячесточненский» совхозо ЬоллагІа ешделе 603 гектар ІІІан 1115 гектар мухкн бар чуоца бе-заш. ЛоацдеХа хана чуйца баьлар из. Юкъера лаьрхІача хІара гектара тІара 19,7 центнер кІа даьлнад план 16,5 центнер йоГла. Бакъда, цу боахама керттера лостам шурийна лаьрхІа доахан лелаДеГа ба. Цудухьа керттера теркам тІабаЬийтаб укхаза доаьхьара база хьаьйбаЙ продукци яккхара лоарХІамера ГІулаьх чІоагІдара. ЛатаТан чуоца доЛадаллаьхьа 500 тонн гаргга йол кийчьЬий отделене болХХошца ДІаЬоВ баьЬаш: суДанкен люцерпен ЬьаьЬ ЬьаьрІ ЬьаьЬ ЬьаьЬ ЬьаьЬ

Дубненда (Московски область) ВлашгIкъийтача ядерни тохкамий института экспериментальн залерча импульсий реактора тIа влашгIъеллай микротрон. Барабана тара йолча магнита чхъь пакхумни камера я, цу чу гIолла 30 то а бикъка, электроиаша 30 миллион электровольтаца кхачалца лаьлл энергии. ХIара пикл чакхйолаца хана

Суртд тIа: микротрона группа кулгалло И. М. Матери импульсан реактора эксплуатаци яра смена начальник В. Д. Ананьеви (ьаьттехьара вар) реактор сецача юкъа схьаьлъ електронаш юкъейъхьаьчу устройства симага хьожаш да.

ТАСС фотохроника.

ТУРИЗМ—ДИКА САЛАIАР А УНАХЦIЕНО А

Туризм — физически культура безаме а пайдаца а йолча тайпаен цаI да.

Вой мехка гIолла цхьан дийнахьа а шин дийнахьа а туристски походашкен экскурсешкен хьарца тха училищерча кагрочкагга кхыча мотти-гашка.

Производственни говзал Iомаева мастера И. Т. Тисенка кулгал а деш, туристски походе яха лийлар дешархой цхьа группа. Из лийлар граждански тIема турпала Кемубеи гIорьвьнца цIи хеза йолча походе исторически мотти-гашка.

Дешархой походе е мукъаъ ден лагере гIолга вIашгIехьдоаьхкъан хилча, цун доаькъашхоцта юкъе хьаллехьье а дIа-са хьожаду де лаьраш. Беранца шоаш кийчъю кхачан предуприждаш, пхьегIаш, тIа - кIаьлюлла хIама, хьаорж спортивни инвентарь, волейбольни футболни бурганаш, шахматаш, шашкаш, музыкальни инструменташ, журналаш, газеташ, ялкаш, и. кх. дI.

Из тайпарча йиллараш йолча мотти-гашка къоастаньяр Урус - Мартана районерча чIоагIа безамерча, хоаъча, Марта яха хий долча ара. Инвентари оборуловании хьаллехьье а автомашинаца цинга дийнахьяр. ХIаьта туристаш болча походе доаькъашхоца Урус - Мартанера дагерга кхачалца гIаш гIолга лаьлхIалар.

Цу наькъа лоллаш массеткхаза хила гIолла кагийча хий лечкача каналех, кIоарга доаькъа хийех, лоамашкарча тоатолех тIехдулца дийзар. Иштта хуьаш ши сахьат гарта за йьлар, маьрхIаьжа боад къовзалуш боагIар. Пажкъа гаьвара хьагучьалкъе пластмаш. Из яр тха лагерь.

Лагере тхога - хьежаш баьгIараша цIерашн сегалар, царца хоам а беш, тхо наькъах тувла ца далийтар духьа.

Беррига туристаш костера гонахьа гуьбала баьлар. Лагера кулгалхо хинначу Юрий Петрович Сергеева беррига гуьбенчарш лагере хьаа лечаъ гIулаьхкий дух тIа баьхар. Цу тIехьаьгIа, шоашта хет - хетарш а дувцан доладелар белгала йолча мотитех лаьца, вай мехка гIолларча походех лаьца ду хьамаьлаш делга. ХIаране бесам хулар шийна хетарашт дувца. ТIаькха цкъьаннаьхь сатем оттар... Леста аьхлар балинста пIелгаш, хоро хьаьлаьцар иллс ашара оаз.

Цу тIехьаьгIа тхьамашта дахача санна лагера тIехцаьхьа оаз елла хьувза даьлар из иллн. Цун екаш йола оаз тIа-тIа гаьнаьгIа лоамашка йолча дIаьвржар...

Отбой хинначуьл тIехьаьгIа сатем оттар лагере.

ЧIаьлрий дувцараш черахьашен хьалхагIа, сатоссашехьа гIоьттилца лаьрхIар.

Парез тIехьаьгIа ши сахьат дьнначу гIолла сомабалцан юхебиса трушташ. Долача хила кулг-вкъ а дIдла. Цуйрийнара зарийка йир цар.

Лагерерча дежурнеца Iуйрийнца буа кхача кийч а баь. Берригаш а хIама ца йаьхьийар. Iуйрийнца хIама ца йаьхьийар. Iуйрийнца хIама юоча эгтара хьолхагIа баьхкар чIаьлрий дувца бахарашн. Цу хана-лекьа тайп - тайпара бола шовткъа гарга чIаьлра лаьц кхийнлаьр цар. Хьаьта цхьаболча кроз дараша кхьметтел пIена-къьаьлий а дийнадар. Черахье бахарашн а баьхкар, шоай духьхьаьцаьра фес а яьхьаьн.

Обед дика хургIа тахан!

Iуйрийнца хIама йна баьлча кагирхоех ихьабаран кердача журналаш тIеи газеташ тIеи хьежаш бар. Кхьбаьрш волейбольни футбольни бургашца аийца баьха сийнача баьла тIа ловзаш бар. Хьаьта чIаьрий дувца цIера баранн ала а ца тIа баьхна.

Кухнера дежурнеи обед кийчде болабелар. ПIеанга корабаьнарш цига гIончий а.

Обед бокъьаьла а дика хилар. Менбеннача туристаша чIоагIа чам болаш юар суни ухаи, обед чам болаш кийчдарх юкъ-юкъе «поваран» хеста а беш.

Са мукъадоаькхача сахьаташка хулар совгIаташ а тешаш йола аттракционаш, тайп - тайпара дола ловзараш, викторинаш, остафеташ, дувца а лувчар, иллеш а доахар, баян а ленхар.

ХIаьта къонча радио лухдаезараша, транзистерни радиоприемникашта тIа а бийрзе, лерг дилле лаьдувгIар радиопередачашка.

БIаргчача дийнахьа йиллуш хилларр фотошпараташ а, Фотозаграша Iаьдала, училище ишкъьхьаьчча фотомонтажк кийчъерца е фотогазеташ арадоахаргда.

Ди сакъердаме а мишта даьлар ца хоьш а дIаьлъар. Пхьер диачул тIехьаьгIа сапаргIата, а сакъердалуш а болаш Грозне юхьабаьхкар шоай новкъосташтa лIадувца дуьхьа а аьрдаларш хайна туристаш.

— И. ВАСЕНКО.

Спортивни хоамаш

РЕСПУБЛИКА ПРОФСОЮЗИЙ СПАРТАКИАДА

Кхо бутт гарга ха я Нохч-ПалгIайчен профсоюзий спортивни общественай сборни командашца финальни хьаьх къовсамаш лоаттадар. Соатта итт хийташ дайзар спортсменаш.

«Труд», «Спартак», «Буревестник», «Локомотив», «Трудовые резервы» яхача спортивни командашца шоай беррига пIи-ура а оттабл къовсамаш лоаттаьгIар. Къьаьстта сакъерзаме хилар яйгаьчи сахьат ялхе-ялетнах, наьк дета, классически ший лоаМерчен кIалтохаргах латаш, гимнастиках, велосипедашца хоаькъар дийнхьа яьх.

Ала дезаш ца финальни яьх йолаелле нехашкарча, предприятенкарча, профсоюзий обкомашкарча, физкультура коллективий спортсменашта юкъе состаязанеш хилар. ХIаьта уьх яьхе лакъа лоаЩаш эдараш спортсменаш бар.

Хьалхарча видех лайзачул тIехьаьгIа хьалха «Труд» общественни пуннаТIехьа «Спартакн» яр, цхьаболчарца. Ший виах лайна йистебалча шоалгIа мотти яьккхар «Буревестникн» спортсменаша.

Дика хьокхамаш гойтар «Труд» общества гимнасташа, тоо кхуьсарша, наьк дераша, городкаех лайзараша, «Буревестник» общества кIаьзтохаргах латаш, яйгаьчи атлетиках къовсамаш лоаттадарца, хIаьта спартакоацца истола тIарча теннисах лоаьшш, велосипедаш хоаькъаш, иштта кхы а.

Беррегача судейски коллеге итогаш йинча гучудалар хьалхара дотгIа спартакиада ЛIа-ваха тела призи «Труд» общества яьккхалца, шоалгIа мотти «Буревестникн» кхоалгIа — «Спартакн» я.

Командин а лични а яьх котбььнарашта грамоташ медаллаш елар. Цхьаьбаьгда, алаца дарлоаьлаш ца цаI.

Наьк деи дика кийчбнь спортсменаш баьг. Наьк дераш-м ба вай, баькъа тренировкаш ергIолаш бассейн-ях.

О. НИКОЛАЕВ.

ШАХМАТАШ

Российсни Федераце мастера цIи яккхара шахматех лоаьшш чIоагIаГIа болча кандидаташтa юкъе хинна тIехьара гур йистеьннай Гроэнерча Штейнберганца хинна лоьвар

ФУТБОЛ

Селхан аргIанарча матче вIашгIкъийтар Кошкиневера «Молдовен» Грознера «Терек» яха футбольни командаш. Из матч чIоагIа лоарХIаме яр ухаьшшаьта а грозненашта а. Нагахьа йотйолие цхьаьлгIа мотти-гашка. Хьаьвоьчу лидерашта юкъе юсар, хIаьта 15-ча мотти хиннача «Терена» уж ши очон мел чIоагIа эшар дувца а дезаш.

Цоайла дика йовзаш я шаьккх а команда. Цудухьа сиха а кадай а лоьв футболисташ. Хьалхара тайм чакхьалца 3 минут йинча «Молдовен» комбинаци дIайолаю Барашьяна — Косова — Мижеева. ТIехьарчу чуттехар хьалхара бургаш. Счет 1:0 йолаш салIа яхар командаш.

ШоллагIа тайм дIайолаьнна 5 минут йоаллаше а счет нийсйо кинпинений защитника * Волостных Валере.

Цхьаьхха «Терек» хьалха йоаккх Сальков Василе.

Счет 3:1 а йолаш лоарХIаме котало яьккхар «Терена», хIаьта ший турнирин хьал дика тоа а дир.

М. МУСИЕВ.

ШКОЛАШ КИЙЧА ХИЛИЙТА ЕЗА

Дукха ха йисаиц дешархошта юха деша баха. Вай республика школаш кердача дешарга цIерагга кийчуьл я. ЦхьоалагIа гентарца Нохч-ПалгIаЧен эзараш долча берашца кIаьрашл хьеслларгIа дуккхача школаша. Царех дукхагIъараш хIаьзде кийча я.

Ремонт аь йолча йоалл Грознера № 2 йола школа. Хьинарг къьхьет кхьаьлгIан ремонт ева дешархошца. Масала, кIаьлъегам хьехьна Бабаев Виктор Александрович кулгал а деш Iаьнаьле парташ, истолаш, гIаьнаьл тодаьл баьнна? лаьхьхьарча классашкара дешархой.

Цу школана ремонт ева дика новкъостал деш я цар шеф — крекингзавод.

Цул совгIа, гойтара пособеш, дуьхьаГIа дола дешара книжкаш IалашдаьА школе. ХIаьта гойтара пособеш IалашъьА школана дика новкъостал ду дешархошца. Методически кабинета лъьхьIа шоай нисанца уж IалашъьеШ ба уж.

Алаяя дарглан Грознерча цхьаьйолча школашца ремонт яра гIулаьку делаца дедилгIе. Парез я № 3 йола школа. № 7 йолча гIишлолмонтажни управление гIишлолхошца цхьоаГIа август хьатIаьхдачаьле ремонт ях йистеьлккха аьнна дош деннаьар, цхьаьбаьгда, из кхоачаьле сагота-м бац уж. Сиха тоае ева школаш.

Ф. КОРОТНОВ,
В. КУРБАТОВ.

НАЬХА ЙОАККХО Е ЕЗА

Ши бутт совгIа ха яьнай Надтеречни района Братски яхача юрта электросвет йоаца. Хьалха-м шоай совхоза движокана лоаттаьлора укхаза из гIулаьку балача наьа . Хьаьта хIанз движок йа а яьккха цу юрта электричество хьаччийлаца монтажниш лелаца дедилгIе. Тоаьл а ваьнай. Цар электричество ях чаьхьаьккхаГIа. Хьаьта электричество хьаччийлаш мел эшачоа кхоачам а баьб Братски яхача юрта.

Цу дерриГнера Братски яхача юрта Iалашо яьлле а электричество хьаччийила тоо ец цар. ХIана аьчча Наурске уьмаьл электростанцерча кулгалхоца Гвардейски полетание гIолла Братске кхаччалца йолача линех тоК хьа ца хецанлаь. Шоаш Ишерске ешаьл лаьтта подстаьнш яь баьларга хьеж уж.

Цул совгIа, хина кхоачам боаьшш чIоагIа хало оа цу юрта бахана на-ха. Iалаьхача шерг артезиански гIуьм-м яьккхаяр укхаза, цхьаьбаьгда, цу хана дена ца гIуьв чура хий хьаьлъьвза эшаш йоца компрессор хьаьхкачийчаГ «Ченишрстой» яхача треста кулгалхошца. Кхьметтел хий кхаьла оттаьнаь сагаьаи цу юрта. Дуьхьа ха я юртаьлаьма министра заместителя нов. Ваняна из единица парна хьежаергьа яха. Бакъьла, дувцарал совгIа деш хIама даьл цу гIулаьха.

М. СУЛТАНГИРЕЕВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Планета массе а миIингашкара

ФИДЕЛЬ КАСТРОС ДАЬ КЪАМАЬЛ

ХIинаярча саферча (шекара эрза хьувкъам чуэнара сезон. — **Редакце белгалдар**) яхьа юкъе котбььннарашта совгIаташ дIаьлаьлара дувзаеина Санта-Клара городерча торжественни митинге къамаьл даьл Куба премьер-министра Фидель Кастрос.

Кастрос аьлар, уьх гарггарча шерашка, хьалха а санна, Куба экономике жертера мотти дIаьлоацаш хуоца шекар даьккхьаГIа, аьнна. Цу гIулаька йолаш а эгтара болаш бо лашагIа йола тороташ: боккъьла а а башка - дика Iалама хьалаш, производства социалистически системе, социалистически мехкашца, керттера хьаьхе Советски Союзаца болча шекар IIаьхийтара хьаьккхьарча соглашенеца Iалашло стабильни рынок. Цо йиш хуэийт вайта тIаЙоаГIа гIулаька тIа хьаьгIийтар лььтахийна пайда нийарен техника юрта болхьаьа кийчьарен дешашта. Цо чIоагIа мегийир шекара эрз чэнэара йола советски комбайнаш. ТIаьмагIаьна шера кхы а цу тайпара. Болх 250 машин кхаьжа болх беш хуэргIийар а аьнна.

Митинте хилар советски космонавташ П. Беляевн А. Леонови. Царца безаме моарилаш хийттар премьер-министра а пиГа мел хинначара а.

АМЕРИКАНСКИ БИЗНЕСМЕНАША ДЖОНСОНАГА ЯЗДАЬ ПИСЬМО

Вьетнама хьаьхъеьхара комитет а йилла, 100-ниел тIех болча американски бизнесмеиаша «Нью-Йорк таймс» яхача газетага гIолла гуччхьара письмо яздаьд президентага Джонсонага. Цу тIа цар из тIаьхьет американцаш юкъе гIертинера сегодаьл дIаьдаьлеш а Къъьбетьеш. Вьетнама хьаьхъара шийна йизза меттаьхьа хуургIийелл кхычар кара йоацеи президентстве межка ВIашгIйолла торо хилийта а. Бизнесменаша президент тIаьхьет хьеравмерча наькъ тIара дIаьдаьл хьаьхъагIа боаккхъа тIа лаьрхIе Къъьбеесеен Вьетнама фетара доннаьн лелга сонцеен. Тхо кхер, йоаьх письмо тIа, аелаьлаш хIинзарча тIема гочма чтра аьа я яьнна, цунах адамаш хIаьлаьцеш, адамлелена ехерам лоаттабеш болча яьденн тIом хилар. Бизнесменаш махилара, тхо теш деррига ча мехкашта юкъе торговли шерзяро беррига ваьхьа экономически легIабаьхьарн дика хьаьх хилаин сигдеррIаьрах а мишаре поряеьнн мотти-гашка. Вьетнамца лаьдл IIаьлаьрг хилаьрах а.

ДИКАГIА БОЛА ГУЛБЕННАРАШ

Совецки зрителех дуьнен тIа эгтара ликагIа йола гулбенарашца лаьхьа ший хьаьхкъар вовзаш воуча французски кинорежиссера Ив. Чампе. Москве хиннача кинофестиваьлах шийна зеталенираш дийнар цо «Юманите дийнаша» корреспондентала интервью йолаш. Московски зрителаш, аьлар Ив. Чампе, моллагIа барашш мо боаьшш, чIоагIа хIама тереклаьдь дIаьнаьш хилаьрца белгала да. Вiалла хала а доанаш кхетаьо шар хьаьшлолла инвесаьш.

Ялат лочкъадаьчоа суд яьй

СУДА ЗАЛЕРА

XX партсъезда цIерачча колхоза доахаьга хьежаш волча Майртун юрта вахана Бишнев Пумкечо 12 июле колхоза ялай гIаьа ялаьгIе чу 110 килограмм цIа лочкъаьлдар. Галеш шурий-товарни ферме да а лочкъаьлъ, бус колхоза трактора ший пIагIа чулиьлдар цо. Къу ший хъоал а тIехьа лаьцаьвар.

23 июле Шаьла халхъа судо Майртунера кауба лийдар Бишнев бехке веш дола дош. Ялат лочкъаьнаьх тоК хьа ца хецанлаь. Шоаш Ишерске ешаьл лаьтта подстаьнш яь баьларга хьеж уж.

Цул совгIа, хина кхоачам боаьшш чIоагIа хало оа цу юрта бахана на-ха. Iалаьхача шера артезиански гIуьм-м яьккхаяр укхаза, цхьаьбаьгда, цу хана дена ца гIуьв чура хий хьаьлъьвза эшаш йоца компрессор хьаьхкачийчаГ «Ченишрстой» яхача треста кулгалхошца. Кхьметтел хий кхаьла оттаьнаь сагаьаи цу юрта. Дуьхьа ха я юртаьлаьма министра заместителя нов. Ваняна из единица парна хьежаергьа яха. Бакъьла, дувцарал совгIа деш хIама даьл цу гIулаьха.

М. СУЛТАНГИРЕЕВ.

«Московски фестиваль цхьаьна а кхычоа тара яьн. Цига веттавала йиш яр цхьана а кхычча мотти хьона нийсъуьйсабаьнна нахах. Цига доттагIал госсалора. Айса пIенаца кислорода салоаьаш санна хеташ вар соа».

СОЮЗНИ СНУПЦИНА СЕССЕ

Йистебьнай Югославе Союзни сиупцина сесси. Цо тIаийнад 40-ниел цуххаГIа законаш законоадательни акташ: оборота тIарча налогах доа керда закон, таможенни тарифех, валютни операцеехн платежехи дIа-лаьа закон, дилара кердача паритетеи кердача маьхийн хьаьккхьара, къьаьстта шоашта тIаухача пайдаштра тIера йолча отчисленей хьаьхъьаьра соаш, кхьлярашн.

Кердача законашка тьежка 26 июлера дена хуьшдау дилара паритет: 1250 динар — цхьан американскери доллараьх, ту ханнаца хиннача 750 когаметта. 1966 шера 1-ча январе дена хуьшдау дилара нарщательни мах: хIанз лелаш дола 100 динар цхьан кердача дилара нийсса хурдга.

Сессе ше доклад еш Союзни исполнительни вечче председателга заместителга Б. Кофйера аьлар, реформа керттера де дерхIар — юнагIа пайдагIийта тайпара боахам лелабе чекхагIа доладолийтилгга да. аьнна.

Сессе тIаийнача законашца белгалду дерриГна мехкахча деза тIулаьхаш югославски экономика эрзайоаькхкъа доладалаьо мара даь, аьлар Б. Кофйера. Мохк экономически а общественни а хьаьхъеьа дегIабоаьлабара керза процесс йолайолийтр цар.

400-гIа АМЕРИКАНСКИ САМОЛЕТ ЙОХАЯЬ ЧУЙЙТАЙ

Вьетнамски хьалкъа эскара IIаухоца 23 июле Шон-Ла а Фу-Тхо а яхача провинциешца американски ший самолет йохаяь чуййта хилар дIаьхайкадау Вьетнамски информационни агентеца. Иштта гIулаьхаца, белгалду 1964 шера 5 августе дена ДРВ тIа йохаяь чуххийтача самолетий дукхал 400-ниела дIаьхаьчаьй.

ЗАНЗИБАРА ГЕРЗАШЦА КИЙЧДАЬЧА НИЗИЙ ДИ

Занзибара хьалкъо торжественно белгалдир мехка къьаьм мукъаьлдара эскар хьаьлъа вийнаьхьа дена цхьаьлагIа ши дизар. Гера бе а делла соаьхка йиняре султана реакционни режим тIера дIаьлькъа а колониальни низ-боткъам яьх хургбоаьшш дIаьлькъа а йолча кхаьлъетамхой отрядаш вIашгIйелдар революци хьаьхъа котаолаш лораеш латта дика вIашгIехььаьккхьа а лаьхьа дисциплина йола а эскар. Танзаие вIашгIехьетача республика хьаьхарча вице-президента Абейд Каруме орсоьлой стадионе ше къамаьл даьн мехка обороннни ший чIоагIе а Танзаие, территориеннаьгIа ший вIашгIйелдар революци хьаьхъа котаолаш лора